

LUNDS UNIVERSITET

Institutionen för arkeologi och antikens historia

Kurslitteratur ARKH21 Historisk arkeologi: grundkurs, 30 hp

Fastställd av institutionsstyrelsen 2024-06-04

Litteraturen söks i LUBcat och/eller LUBsearch om inget annat anges.

Delkurs 1: Historisk arkeologi – ting, texter och bilder (126 s)

Eriksdotter, Gunhild & Nordin, Jonas M. (2011). "Being on the Inside, Forgetting to Look Out. The Need for a Historical Archaeology of Global Relevance". Ingår i: *Current Swedish Archaeology* vol. 19 nr 1. Sid. 143–165. (23 s) PDF på plattformen och från tidskriftens hemsida.

Nordin, Jonas Monié (2021). *Mellan medeltid och modernitet. En introduktion till historisk arkeologi från högmedeltid till idag*. Lund: Studentlitteratur. Sid. 11–89. (79 s)

Wienberg, Jes (2014). "Historical Archaeology in Sweden". Ingår i: *European Journal of Post-Classical Archaeologies* vol. 4. Sid. 447–470. (24 s) PDF på plattformen och från LUP.

Delkurs 2: Landskap och bebyggelse (959 s)

Översikt

Nordin, Jonas Monié (2021). *Mellan medeltid och modernitet. En introduktion till historisk arkeologi från högmedeltid till idag*. Lund: Studentlitteratur. (s. 125–224, 100 s.)

Teori och metod

Hall, Martin (2006). "Identity, Memory and Counter-memory. The Archaeology of an Urban Landscape". Ingår i: *Journal of Material Culture* vol. 11 nr 1-2, sid. 189–209. (20 s) PDF på plattformen

Hansson, Martin (2009). "Att skapa landskap. Om identitetsskapande under medeltid". Ingår i: *Triangulering. Historisk arkeologi vidgar fälten*. (Red.) M. Mogren, M. Roslund, B Sundnér & J Wienberg. Lund Studies in Historical Archaeology 11. Lund: Institutionen för arkeologi och antikens historia, Lunds universitet. Sid. 129–145. (16 s). PDF på plattformen.

Ingold, Tim (1993). "The temporality of the landscape". Ingår i: *World Archaeology*, vol. 25 nr 2, sid. 152-174, DOI: 10.1080/00438243.1993.9980235 (13 s)

Tollin, Clas (1989). *Ättebackar och ödegården: de äldre lantmäterikartorna i kulturmiljövården*. Stockholm: Riksantikvarieämbetet. (96 s)

Maktens landskap

Lihammer, Anna (2003). "Kungen och landskapet. Förändringar i västra Skåne och sen vikingatid och tidig medeltid". Ingår i: *Landskapsarkeologi och tidig medeltid: några exempel från södra Sverige*. (Red.) M. Anglert & J. Thomasson. Uppåkrastudier 8. Acta Archaeologica Lundensia Series in 8°, 41. Stockholm: Almqvist & Wiksell. Sid. 71–114. (44 s) PDF på plattformen.

Mogren, Mats (2008). "Riksgränsen". Ingår i: *Landskap bortom traditionen. Historisk arkeologi inordvästra Skåne*. (Red.) M. Anglert. Stockholm: Riksantikvarieämbetet. Sid. 189–224. (36 s) PDF på plattformen.

Naum, Magdalena (2018). "The Pursuit of Metals and the Ideology of Improvement in Early Modern Sapmi, Sweden". *Journal of Social History* vol. 51 nr. 4, sid 784–807, doi:10.1093/jsh/shx011 (24 s)

Tagesson, Göran (2013). "Vore bäst alle huus vore lijka – makt, ideologi och modernitet i den tidigmoderna staden". Ingår i: *Visioner och verklighet. Arkeologiska texter om den tidigmoderna staden*. (Red) L. Ersgård. Gotarc Series C. Arkeologiska skrifter no. 76. The Early Modern Town No. 1. Göteborg: Institutionen för historiska studier, Göteborgs universitet. Sid. 127-149 (23s)

Urbana landskap

Larsson, Stefan (2006). "Gestaltningen av några skånska städer". Ingår i: *Centraliteter. Människor, strategier och landskap*. (Red.) S. Larsson. Stockholm: Riksantikvarieämbetet. Sid. 168–292. (126 s) PDF på plattformen.

Rosén Christina (2013). "Småstäders urbanitet. Materiell kultur och urban identitet i västsvenska småstäder ca 1640 – ca 1750". Ingår i: *Visioner och verklighet. Arkeologiska texter om den tidigmoderna staden*. (Red.) L. Ersgård. GOTARC Series C. Arkeologiska Skrifter 76. The Early Modern Town No. 1. Göteborg: Institutionen för historiska studier, Göteborgs universitet. Sid. 92–127. (35 s). PDF på plattformen.

Roslund, Mats (2020). "Staden växer fram". Ingår i: *Staden*, del 6. (Red.) J. Björkman & P. Hadenius. RJ:s årsbok 2020. Göteborg/ Stockholm: Riksbankens jubileumsfond. Sid. 9–59. (51 s) PDF på plattformen.

Öbrink, Mattias (2018). "Kulturella normer speglade av strukturer i en tidigmodern stad". *META 2018*, sid. 111-126 (16 s)

Industriella landskap

Hansson, Martin (2010). "Trestenshult och den tidiga småländska glashantering". *Hikuin* vol. 37, sid. 49-62, <https://tidsskrift.dk/Hikuin/article/view/109965> (14s)

Nordin, Jonas Monié (2019). "Industriarkeologi i norr - globala och lokala perspektiv på 1600-talets gruvindustri och industriarkeologi som arkeologisk erfarenhet". *META 2019* sid. 119-142. (24s)

Pettersson, Claes. (2011) "Stormaktens byggstenar – Jönköpings kungliga faktorier 1620-1721 i det arkeologiska materialet". Ingår i: *1537 – Kontinuitet eller brudd?* (Red.) Fagerland, T.A. & Paasche, K. Trondheim: Fagbokforlaget, sid. 151-181 (31s)

Byar, gårdar, landsbygd

Berglund, Birgitta et al (2009). "The historical archaeology of the medieval crisis in Scandinavia". Ingår i: *Current Swedish Archaeology* vol. 17, sid. 55–78 (23 s) (publicera.kb.se/csa/issue/archive)

Lagerås, Per & Magnell, Ola (2020). "Resilient Land Use in the Medieval and Early-modern Village. Crop and animal husbandry in Fjelle, southern Sweden, AD 1000-1800". *Danish Journal of Archaeology* vol. 9, sid. 1-24 (25s)

Nilsson, Pia, Svensson, Eva & Hansson, Martin (2019). "Obesutten och osynliggjord: En betraktelse över historisk arkeologi på marginalen". *Fornvännen* vol. 114 nr 3. Sid. 169-184. (16 s)

Rosen, Christina (2011). *Människor, gårdar, landskap. Att leva på en gård i Västsverige under tidigmodern tid*. Stockholm: Riksantikvarieämbetet. (140 s) PDF på plattformen.

Schmidt Sabo, Katalin (2005). "Bystrukturernas dynamik". Ingår i: *Byarnas bönder. Medeltida samhällsförändringar i Västskåne*. (Red.) M. Mogren. Lund: Riksantikvarieämbetet. Sid. 140–213. (74 s). PDF på plattformen.

Delkurs 3: Byggnader och bilder (1054 s)

Översikt

Nordin, Jonas Monié (2021). *Mellan medeltid och modernitet. En introduktion till historisk arkeologi från högmedeltid till idag*. Lund: Studentlitteratur. Sid. 247–279, 303–319. (54 s)

Byggnader och bilder allmänt

Augustsson, Jan-Erik (1992). "Medeltida husbyggande i Sverige". Ingår i: *Bebyggelsehistorisk tidskrift* nr. 23. Sid. 55–85. (26 s) PDF på plattformen.

Liepe, Lena (1999). "Genuskoder i medeltida altarskåp". Ingår i: *Hikuin* vol. 27. Sid. 135–166. (32 s) PDF på plattformen.

Svanberg, Jan (2013). *Medeltida byggmästare i Norden*. Stockholm: Signum. (166 s)

Kyrkor, kloster och hospital

Cinthio, Erik. (red.) (1989). "Skånska kloster". *Skånes Hembygdsförbund, Årsbok 1987/88*. (168 s)

Cinthio, Maria (1997). "Trinitatskyrkan i Lund – med engelsk prägel". Ingår i: *Hikuin* vol. 24. Sid. 113–134. (22 s) PDF på plattformen.

Holmberg, Rikard (1990). *Kyrkobyggnad, kult och samhälle. Landskyrkan i Lunds forna ärkestift genom tiderna*. Lund Studies in Medieval Archaeology 8. Stockholm: Almqvist & Wiksell International. Sid. 7–100. (94 s)

Sundqvist, Olof (2007). "Från vikingatida aristokratiska hallar till medeltida stormannakyrkor". Ingår i: *Bebyggelsehistorisk tidskrift* 52. Sid. 20–32. (13 s) PDF från tidskriftens hemsida.

Gravar och gravskick

Andrén, Anders (2000). "Ad Sanctos – de dödas plats under medeltiden". Ingår i: *Hikuin* 27. Sid. 7–26. (20 s) PDF på plattformen.

Befästningar och marinarkeologi

Eriksson, Niklas (2017). "Eftermedeltida skeppsvrak: reflektioner kring marinarkeologi och historisk arkeologi med exempel från Östersjön". Ingår i: *Nordisk marinarkæologi fast forankret*. (Red.) O. Uldum & M. Sylvester. Rudkøbing: Langelands Museum. Sid. 101–116. (16 s) PDF på plattformen.

Hansson, Martin (2006). *Aristocratic Landscape. The Spatial Ideology of the Medieval Aristocracy*. Lund Studies in Historical Archaeology 2. Lund: Almqvist & Wiksell International (220 s) PDF från LUP.

Hansson, Martin (2011). *Medeltida borgar. Maktens hus i Norden*. Lund: Historiska Media. (218 s)

Delkurs 4: Människor och ting (871 s)

Översikt

Deetz, James (1996). *In small things forgotten. An archaeology of early American life*. New York: Anchor books. Sid. 1-37 (kap. 1) (38 s)

Nordin, Jonas Monié (2021). *Mellan medeltid och modernitet. En introduktion till historisk arkeologi från högmedeltid till idag*. Lund: Studentlitteratur. Sid. 53–56, 91–124, (38 s)

Metoder, källor och teori. Sociala sammanhang

Cochran, Matthew. & Beaudry, Mary (2006). "Material culture studies and historical archaeology". Ingår i: *The Cambridge Companion to Historical Archaeology*. (Eds.) D. Hicks & M. Beaudry. Cambridge: Cambridge University Press. Sid. 191-204. (14 s)

Hannesdóttir, Sigrún (2022). "Matters of the Heart: Depictions of the Heart and the Archaeology of Emotion, c. 1400–1700." *Post-Medieval Archaeology* 56, no. 1. Sid. 68–79. (12 s)
doi:10.1080/00794236.2022.2055316.

Hodder, Ian (2011). "Human-thing entanglement: towards an integrated archaeological perspective". Ingår i: *Journal of the Royal Anthropological Institute* vol 17, sid. 154-177 (24 s)

Kjellberg, Joakim (2021). *Den medeltida stadens dynamik – urbanitet, sociala praktiker och materiell kultur i Uppsala 1100–1550*. Aun 51. Uppsala: Institutionen för arkeologi och antik historia, Uppsala universitet. Elektronisk resurs via UB. Sid. 39–65, 215-227. (54 s)

Lagerstedt, Anna (2004). *Det norrländska rummet. Vardagsliv och socialt samspel i medeltidens bondesamhälle*. Stockholm Studies in Archaeology 30. Stockholm: Stockholms universitet. Sid. 11–15, 85–208. (128 s) PDF på plattformen.

Keramik och mat

Higgins, David (1995). "Clay tobacco pipes: a valuable commodity". Ingår i: *The International Journal of Nautical Archaeology*, vol.24, no. 1. Sid. 47-52 (6 s)

Lindqvist, Gunnar (2015). "Krukmakarnas lergods. Städernas och landsbygdens lergods från senmedeltid till modern tid". Ingår i: *Keramik & porslin i Sverige genom 7000 år. Från trattbägare till fri keramik*. (Red.) B. Nyström. Stockholm: Carlsson. Sid. 65–87. (23 s) PDF på plattformen.

Rosen, Christina (2014). "Urbana seder. Matvanor och måltidskärl i Jönköping och andra sydsvenska städer under tidigmodern tid". Ingår i: *Stormaktsstaden Jönköping 1614 och framåt*. (Red.) A.-M. Nordman, M. Nordström, C. Pettersson. Jönköping: Jönköpings läns museum, sid. 249 - 267 (19s)

Roslund, Mats (2005). *Människor och ting – perspektiv på medeltidens materiella kultur*. (kompendium, 66 s) PDF på plattformen.

Kroppens materiella kultur

Andersson, Eva (2006). *Kläderna och människan i medeltidens Sverige och Norge*. Avhandlingar från Historiska institutionen i Göteborg 47. Göteborg, sid. 223-305 (82 s)

Andersen, Vivi Lena (2017). "Old Shoes in a New Perspective—Fashioning Archaeology." Ingår i: *Fashion Practice*, vol. 9, no. 2. Sid. 168-182. (15 s)

Brandt, Luise Ørsted, Jannie Amsgaard Ebsen, and Kirstine Haase (2020). "Leather shoes in early Danish cities: choices of animal resources and specialization of crafts in Viking and medieval Denmark." Ingår i: *European Journal of Archaeology*, vol. 23, no.3. Sid. 428-450. (23 s)

Hayeur-Smith, M., Lucas, G., & Mould, Q. (2019). Men in Black: Performing masculinity in 17th- and 18th-century Iceland. Ingår i: *Journal of Social Archaeology*, vol. 19 nr.2, sid. 229–254 (25 s) <https://doi.org/10.1177/1469605318793798>

Salmi, Anna-Kaisa, and Tiina Kuokkanen (2014). "Bones, buttons and buckles: negotiating class and bodily practices in early modern Oulu". Ingår i: *Post-Medieval Archaeology*, vol. 48, no. 1. Sid. 182-206. (25 s)

Religiösa ting

Andersen Facius, Rachel (2021). "Pilgrim Badges and the Magical Middle Ages: Aspects of the Cult of Saints, Magical Thinking, and Religious Identity." Ingår i: *Material Exchanges in Medieval and Early Modern Europe: Archaeological Perspectives*. (Red.) M. Naum, J. Linaa, S. Escribano-Ruiz. Turnhout: Brepols, sid. 143-172 (30 s)

Falk, Ann-Britt (2006). "My home is my castle: Protection against evil in medieval times". Ingår i: *Old Norse Religion in Long-term Perspectives: Origins, Changes, and Interactions*. (Red.) A. Andrén, K. Jennbert, C. Raudvere. Lund: Nordic Academic Press, sid. 200–205 (6s)

Hukantaival, Sonja (2011). "En hästskalle i murgrunden': arkeologiska och folkloristiska exempel på byggnadsoffer i Finland under historisk tid." Ingår i: *Fornvännen*, vol. 106, no.1. Sid. 43-53. (11s)

Föremål i historiska källor

Gaimster, David (2012). "The Geoff Egan Memorial Lecture 2011. Artefacts, art and artifice: reconsidering iconographic sources for archaeological objects in early modern Europe." Ingår i: *Post-Medieval Archaeology*, vol. 46 nr. 2, sid. 304-319 (15 s), DOI: 10.1179/0079423612Z.00000000015

Rosén, Christina (2001). "Arkeologi i arkiven – bouppteckningar och jordfynd från en halländsk by". Ingår i: *Från stad till land. En medeltidsarkeologisk resa tillägnad Hans Andersson*. (Red.) A. Andrén, L. Ersgård & J. Wienberg. Lund Studies in Medieval Archaeology 29. Stockholm. Sid. 105–112. (8 s) PDF på plattformen.

Kolonialism och konsumerism

De Vries, Jan (2008). *The Industrious Revolution. Consumer Behavior and the Household Economy, 1650 to the Present*. Cambridge: Cambridge University Press, sid. 122-180 (58 s)

Edwald Maxwell, Augusta (2021). "Household material culture in 19th-century Iceland: contextualising change in the archaeological record". Ingår i: *Post-Medieval Archaeology*, vol. 55, no.1. Sid. 1-14 (15s)

Eriksdotter, Gunhild (2010). "Dolda laster? Magi och modernitet speglat genom kolonial handel i den nya världen under 1600-talet". Ingår i: *Modernitetens materialitet. Arkeologiska perspektiv på det moderna samhällets framväxt*. (Red.) A. Lihhammer & J. M. Nordin. The Museum of National Antiquities, Stockholm. Studies 17. Stockholm. Statens historiska museum. Sid. 27–45. (19 s) PDF på plattformen.

Haggrén, G. (2009). En tid av transition: Förändringar i den materiella kulturen under 1500-och 1600-talen. Ingår i: *Finskt Museum*, vol. 115. Sid. 75-93 (19 s)

Nilsson Schönborg, Göte (2002). "Kinesiskt porslin, ostindiehandel och arkeologi i Göteborg - Porslinsskärvor berättar om 1600- och 1700-talets Kinahandel". Ingår i: *In Situ 2000-2002*, s. 147-156 (s.10)

Vilkama, Rosa, Kylli, Ritva & Salmi, Anna-Kaisa (2016). "Sugar Consumption, Dental Health and Foodways in Late Medieval Iin Hamina and Early Modern Oulu, Northern Finland". Ingår i: *Scandinavian Journal of History*, vol. 41, no. 1. Sid 2-31 (30s)

Biografi, recycling

Herva, Vesa-Pekka & Nurmi, Risto (2009). Beyond Consumption: Functionality, Artifact Biography, and Early Modernity in a European Periphery. Ingår i: *International Journal of Historical Archaeology*, vol 13, sid. 158–182 (25s)

Kopytoff, Igor. (1986). "The cultural biography of things: commoditization as process." Ingår i: *The social life of things: Commodities in cultural perspective*. (Red.) A. Appadurai. Cambridge: Cambridge University Press, sid. 64—91. (27s)

Schager, Elisabet, et al (2018). Waste management in Nya Lödöse. Ingår i: *International Journal of Historical Archaeology*, vol 22, sid. 401–422 (22s)

Digitala resurser

Intoxicating Spaces – projekthemsida (2023-06-07)
Tillgänglig via <https://www.intoxicatingspaces.org/>

The Documentary Archaeology of Late Medieval Europe - projekthemsida (2023-06-07)
Tillgänglig via <https://dalme.org/>